

דעצי גיטען

זכתב

דיני נישין

וכתב הר"ם ז"ל בביטוי פ' הזורק אהא דאמרין אין ארס עושה ב"ז מסתברא דוקא
 דגרסה מן האירוסין דכיון דהיתה ארוסתו ואימור נתחרטו על הצירוסין וחזר ובעל לסם
 קרוסין אבל אם ראו עדים סבעל אשה מעלמא אין חוששין לקרוסיו דהא אמר ר' אלעזר
 פכיו סבא על הפנויה עשה זונה ולא אמרינן דבעל לסם קרוסיו ולא מפליג בין בעל לפני
 עדים בין בעל מלא בפני עדי' וכן נוסח ארס ארסות אביו ומפנות אביו ולא חיישינן סמא
 בעל לסם קרוסין והיא אסת אביו וכ"ה ר"מבס ז"ל ע"ל וכתב הטור בנו באה סימן
 קמ"ט וז"ל כתב הרמבם ז"ל הורו הגאונים שאפילו הבא על אשה בעלמא בעדים סצריכה
 בטמנו טאין ארס עושה ב"ז והוא כתב סאיכה צריכה וכ"ה ר"ה ז"ל ואביאלך לסון
 הרמבם כדי סיתכאר כרון רידן היטב כתב הוא ז"ל הלכות גירוסין פי ז"ל הורו מקצת
 הגאונים סכל אשה סתבעל לפני עדים צריכה בט חזקה אין ארס עושה ב"ז והגדילו
 והוסיפו בר"ד זה כו' ער וכל אלו הדברים רחוקים הם בעיני מדרבי ההוראה ואין ראוי
 לסמוך עליהם טלא אמרו חכמים חזקה זו אלא באסתו בלבד או המקרע על תנאי כו' עד
 אבל בטאר נשים הרי זו זונה בחזקת סבעל לסם זנות עד סיפרט סבעל לסם קרוסין כו'
 וחיי משמע מתוספתא דקרוסין ברישא דמפרט הג' דרכים דהאשה נקנת בהם
 וז"ל והביאה כל ביאה סהיא לסם קרוסין מקורסת סאיכה לסם קרוסין ואינה מקורסת
 והכי פירושו כל ביאה ספירושה סהיא לסם קרוסין כלומ' בעדי' מקורסת וסאיכה בפירוט
 לסם קרוסין איכס קרוסין ואין אנו חוששין לאותה ביאה סהיא לסם קרוסין מהכ' מסמע'
 ומהרמבם והאסירי ומהטור רסוין הן דהבא על הפנויה בדרך זנות דהא לא פירט אין
 חוששין סמא בעל לסם קרוסין אם כן הכא בכרון רידן רלא פירט דבעל לסם קרוסין
 וליכא עדים בדבר לא חיישינן לבעילתו סיהא לסם קרוסין וסד ליכא עדים אפי' הוא והיא
 מודים אין כאן חשט קרוסין אפילו בקרוסי כסא ואפילו בעד אחר אפילו סניהן מודים
 אין חוששין כדאיתא בקרוסין פרק האומר זלף? הפא למאי מחזק לה אי בישואי
 הכא ליכא כישואין אי בעדים הכא ליכא עדים ואידגייסי אהרדי ואין ארס עושה ב"ז
 הכא לא סייך ואם כן אפילו אליבא דר"ה לא מצריכנן לה בטא וכל ביאותו דרך זנות סן
 ואף על גב דמצינו דהרמבם ז"ל והר"ם פליגי בספחה מכל מקום סוין הם בפנויה דהב
 עליה דרך זנות אין חוששין סמא בעל לסם קרוסין דהבא על טפחתו סבר הרמבם ז"ל
 דכס הוא דליכא למיחם סבעלתו לבעילת קרוסין כדמוכח מדבריו בהדיא פרק עטר
 מהלכות גירוסין וז"ל ואין צריך לומר בספחה או גויה סאיכה בת קרוסין טאין חוששין
 להן כלל והרי הכן מהן בחזקת גוי ועבד עד סידע בודאי סנסתסדרה אמו או כנגידה
 ע"ל ונראה טעם הרב ז"ל בזה דבטלמא גבי פנויה יסרלית יס לחוט סמא בעל
 לסם קרוסין דכך יכול לבעול לסם קרוסין כמו סיבעול לסם זנות אבל גבי טפחתו אי
 נימא רלא לזנות בעל צריכא למימר דסחררה כבד וסמא לא היה לו סהות בזה ולכן
 כתב הוא ז"ל עד סידע בודאי סנסתסדרה והר"ם ז"ל סובר בספחתו לדידיה לחוד תליא
 מלתא ובודאי מכח טבא עליה בודאי סחררה ולסם קרוסין בא עליה ואם הזליר ממנה
 בן בנו הוא לכל דבר ובודאי אמרינן דסחררה כדי טלא יבעול בעילת זנות דאי לא תימא
 הכי בעילת זנות הוא לגבי טפחתו מן התורה מקרא רלא יהיה קרם מבגי יסרלל
 דמתרגמינן ולא יסבגבר מבגי יסרלל איתא אמא ואף על גב דמסמע דדוקא
 ליסאנה

דיני גיטין

כדרינ לרישיתא ודקדק הרב אלפסי ז"ל מדיקאמ' אחזקין איכסי בגבני לא מחזקין סמעינן
 ראם היה מוחזק ומפורסם בגביבה וראוהו סהטמין כלים תחת כנפיו ואמר לקוחין הן
 בידי אש בעל הבית אין עשוי למכור כליו וזה אומר גמובין הן כאמין הבעל הבית דהא
 מוחזק ועומד מעיקרא בגביבה הכי נמי נימא חנן בזה דמחזקין ליה דהא מוחזק הוא
 ואם כן מכל הנדלעיל לא שייך הכ' חזק' למימ' אלא עב' ב'ז ועוד יל' מכיון דאינו מקיין
 דבר נח' ל' לא כתב לה מנה ומאתים רשע מיקרי כרמייתא לה טילהי פ'ק דסדה ועוד דלא
 חס לבעילתו טיהיה לבעילת איסות ויש להוכיח מכאן דבעילתו בעילת זנות הוא
 מראמרין בכתובות פירק נערה שנתפתתה ובפ' אף על פי תניא ר' מאיר אומר כל הפוחה
 לבתולה ממאתי ולא למנה ממנה הרי זה בעילת זנות ופיר' סי' אף על פי סהיא גובה לבסוף
 דאין תבאו קיים אפ' כיון דמעיקרא אחני קרילה בעילת זנות משום דבשעת ביאה ל' א'
 הוה סמכה דעתה אכתובה עכ'ל וכ' התוספות ס' דייבור המתחיל מכי רבי מאיר היא
 כו' עד ופיר' ריבאן דבכל מקום ראית לה ואין האשה בטוחה בור' לא סמכה דעתה תקנו
 חכמים טיהא בעילתו בעילת זנות אס' כן היכא דלא כתב לה מנה או מאתים בעילתה
 בעילת זנות הוא ואפילו דהתנה לבתולה מנה מאחר שלא התנה עמה מאתים דחזו לה
 והוא פוחת לה ממאי דחזו לה איכה סומכת דעתה והויה בעילתו בעילת זנות דהכי סבר
 רבי מאיר כל הפוחת דמשמע מדבריו אפילו התנה פחות ממאתי לבתולה וממנה לאמנה
 הרי זה בעילתו ב'ז והבי' דייקי התוספות בב'ק פ' החובל בדיבור המתחיל טעמא מאי
 כו' אלא התם דייק דקסבר תבאו בטל מרלא קתני בתולה שאין לה מאתים ולאמנה שאין
 לה מנה כו' ט' מהכי קאמ' כל הפוחת אפילו באותו ענין טי' לה אפילו הכי הויה בעילתו
 ב'ז ולפי דרכינו בעילות הללו בעילות של זנות הן ולא שייך הכא למימ' חזקה דא' א' עב' ב'ז
 והאשה פטורה בלא גט לפי מה שגראה לע' ואף על גב דכתב המרדכי משם
 רבינו ברוך בקדושין פירק האומר דאדם שבא על הפנויה וראו עדים מבחוץ כרי' הימנו
 גט משום דאין אדם עב' ב'ז ואס' בא אחר וקדשה כריכה הימנו גט יל' היונו אס' בעל בפני
 עדים לשם קדושין וה' שאמר להם אתם עידי דלשם קדושין איני בא עליה אפילו דאין
 צריך לומר לענין קדושין אתם עידי לאפוקי בדרון זה דהוא לא הזמין עדי ולא ראוהו וכ' ש'
 ארברי רבינו ברוך פליגי עליה הרמבם והאשירי דחזקה זו איכה אלא כשבטל לארדוסתו
 דעל הסידוכין סמך וקצת לבוגם בה אבל גבי פנויה דעלמא היכא דלא אמר להם אתם
 עידי דלשם קדושין איני בא עליה וגם היא תתירצה בו פטיטא דלשם זנות בא עליה
 ועוד אס' היו לשם קדושין למה יקדשנה בבואה דאיכא חציפותא לבטול בפני
 אנשים יקדשנה בשוה פרוטה ויהיה מקודשת לו אלא וראי ליתא הא דרבינו ברוך לפימה
 שגראה לע' וה' אכדון זה דליכא בהו סידוכין ולא גם בה אין כאן בית מיחוס דקדושין
 לפי מה שגראה לע' ועוד דההיא חזקה דא' א' עושה בב'ז דכתב רבינו ברוך לא
 שייך אלא באש' שהיתה אשתו מקודם לכך ואחר כך גירשה וחזר ובעל בפני עדי קודם
 שתבטל לאחר אזי איכא ההיא חזקה משום דלבוגם בה כדתנן בגיטין פ' הזורק אליבא
 דב' ומכריכין ממנו לה גט והבי' משמע מדברי הרמבם ז' הלכות גירושין פ'י
 נו' המגרש את אשתו וחזר ובעל בפני עדי קודם שתבטל לאח' בין שגרשה מן האירוסין
 בין מן הכסוף ואין הואיל ואשתו היתה הרי זה בחזקת שהחזיר ולשם קדושין בעל ולא לשם

זנות

דיני גישת

ק פ ו

זכות ואפילו מראוהו מנתן לה מעות סחוקה היא שאין אדם עושה בעילתו ב"ז והרי בידו לעשותה בעילת מצנה והיינו דפוסק הרב כב"ה דפר' הזורק דאין הלכה בב"ט דפטרי לה מבט מטעם דאדם עושה בעילתו בעילת זנות וב"ה סברי איפכא ומחייבה גט ממנה דא"א ע"ב ב"ז והגט הראשון בתבטל וכדומה זה דמי קצת בפ' הזורק ובתמכ' עדיות ומייתי לה כמי המג בעסאין סימן כ' בית שמאי אומרים פוטר אדם את אשתו בגט יסן ובית הלל אומרים והלכה כב"ה ואיזהו גט יסן כל שכתבייהו עמה לאחר שכתבו לה קודם שנתנו לה ולא נגמרו הגירושין ובין דהכא אשה זו לא היתה מעולם אשתו חזקה היא דבעילתו בעילת זנות והדבר רחוק מן הדעת לומר על איש ואשה שנתפתו ליזרם כי הכא וסותרים עצמם לבצעל לשם קדושי ומי שהוציאה מתחת ידו יפה כיוון כדי שלא יהיו בנות ישראל להפקר ועוד שלא יבצעל אותה בגדותה דהא בוסה היא מלטבול דלזה האיש יסן לו אשה אחרת ובנים מאשה אחרת ובוסה מהם מלטבול ולפ"ז כל זמן שבא עליה בעד שלא טבלה בא עליה בגדותה דהא דרסינן בגדתה תהא עד שתבוא במים כדאיתא בסבת פירק במה אשה יוצאה וכ"כ הטור מעט אביו ז"ל וכן הסיב הרמב"ן לרבינו יונה בתשוב' וסוף דבריו הם אלו ואתה רבינוה' יחיך במקומך תזהירם מן הפלגש שאם ידעו ההיתר יזנו ויפרצו ויבואו עליהן בגדותן ולע"ד נראה לומר דאפילו שירצה לכונסה בקדושי ובחופ' אין ראוי לסוס ב"ד להתיר לו מטע' חרס דר"ג מ"ה דהחרי' שלא יסא אשה על אשתו וליכא למימר דמוטב דנתייר לו ואל יעבור עמה בכל פעם דאין אומרים לו לאדם חטא בפביל שיזכה חבירך כדאיתא פ"ק דשבת ופירש"י וכי אומרים לו לאד' לא חטא איסור קל כדי שלא יתחייב חבירך עונש חמור מ"מ אומר אני ההדיוט דמוטב להתיר לו להפרישו מאיסור כרת דנדרה ותרחה תקנת הגאון ר"ג מ"ה בהא כחיתכא ובהא סליקכא דזאת האשה אשר עליה אנו דנין אין עליה שום אגידא דא"א להצריכה גט מזה מהחזיקה מהטעמים המפורשים לעיל לפי מה שנראה לע"ד אני הוא העני בנימין בכה"ר מתתיה ז"ל ה"ה :

לאדם מערכי לב ומה מענה לסון :

ק י א חכם

עדיף מחוזה אף כי מזה בן מזה הוא העמוד הימני הוא הארץ הוא הכהר היוצא מערץ הוא חדרקל שממיו חר' זה סיני ועוקר הרים האים מאן דיאלי בתוסבתיה קוצר דברים דלמא יקצר בסבחי ברוב התוארים כי מיימו מן המקדש יוצאין פרים ורבים והולכים ומתרבי' הוא מורינו הרב רבי גרסון שומר נפשות חסידיו הוא יסמור את כפסו והפורט סוכת שלום בישראל יפרוש עליו כנפי שלומו מאת הצעיר ביוצקי מים על יד קטני התלמיד' המשתחוה אל מול סיפי בית מדרשך השער לה' הפונה קדים ומי יתן לי אבר כיונה לעופה ואשכונה להסתופף בחביון עוזך גם שם ירך תנחני ותלחזני ימינך מאן יהיב לן נגרי דפרזלא זנמתיניך אוי לי כי בעדי כל בית מבוא סוגר ומה לעשה וה' גזר ואף אס כסאתני רוח חמוסל והסליכתני באחת הגאיות בין שני אריות ופריכי חיות ואף גם זאת עוד עטרני רצון ונתנני לחץ בעיני שרי כבאו ישראל יתברך שמו אשר לא הסבית לי גואל ולהורות נתן

דיני גיטין

בלבד להגיה חשכי ולא אגרע מחוקי ומה מאד שמח לבי אף רוחי בקרבי בראותי
 כתב גילי אצבעותיך שבטך ומסצנתך ובקראי הכתב והמכתב מעשה להים הוא חרות
 על הלוחות ואתבונן על מעשה האשה ופרטיה ודיקרוקיה אות באות אמרתי מאת ה'
 היתה זאת כי כל עצמי לא דרשתי רק אם בשואה או פלגס בקסתי אחת סאלתי מאת
 ארכי סתי זו שמעתי כי אם ידעתי היות פלגס לא היתי חושס לקרוסי ביאה כלל דהאידנא
 ליכא מאן דחייס להו עד שיקדס באפסי תרי בביאה ומעולם לא חזינא מאן דחס
 לה לחזקה דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות בבי האו גונא כי בספרר ובציילויא גם
 בכל לומבדרייא מקום נהרים יאורים רהבי דים ומעונא אריות אכסי סס בתורה ובמזון
 וסס ראיתי ושמעתי כאלה פלגסים גם מופקרות ואם איתא להא חזקה כל הבאין
 אליהן אחר הראסון לא יעיבו אורחו חיים כמספט הבאי בא"א וחלילה חלילה מהאביריכ
 מנהיגי אותם הגלילות מלהתרסל מלגרור פרצה כזאת וט"מ דההיא חזקה דא"א עב"ז
 אוקמוה בגמרא במגורסת מן הכסואין כההיא מתניתין דגטין דמייתי מר כרמפרס
 טעמא דב"ה מפני שלבו גם בה ומדברי הגאונים לא חססו מפני סנתאמת להם היות
 סבדתם בחזקה מאד כאשר היא בעיני הרמבם ז"ל כדמייתי מר בההוא פירקא
 וגם בעל הטורים ז"ל כמי הכי סבירא ליה בהדיא בטור א"ה סימן י"ב הלכות קדושין
 וז"ל אין האשה נחשבת א"א לא עי קדושין סנתקדשה כראוי אבל אם בא עליה לסם זנות
 לוקה עליה משום לא תהיה קדשה והיא זונה האמורה בתורה ואפילו לא בא עליה לסם
 זנות אלא לסם אישות בינו לבינה אינה נחשבת כאשתו אפילו אם יחדה כו' וכן
 כמי מביא דברי אביו ז"ל וז"ל כתב א"א הר"אס ז"ל בתשובה פנויה המסורכת בבית ראובן
 ויבא קלא דלא פסיק סמתיחד עמה לא מבטיח סבבי מספחתו יכולין למחות בידו מהוא
 פגם להם שתיא פלגסו אלא ב"ר כופין אותו להוציאה מביתו מהדבר ידוע שהיא בוסה
 לטוב וכמזא טבועל נדה ואפילו אם הכניסה לחופה אינו קונה להותה כאשתו עכ"ל
 מכל הכי משמע דליתא להא חזקה דאין אעב"ז אלא כראמרן לעיל רוקא במגרס
 מן הניסואין ואח"כ כתייחד עמה משום דלבו גם בה דאי איתא ההיא דהביא הטור אמאי
 לא מצרכינן לה גט אם בא עליה לסם אישות ואפי' יחדה וכן כמי ההיא פנויה המסורכת
 אלא ודאי ס"ל כהרמבם וכדמייתי מר טעמי דהאשרי מרבי אליעזר דפנוי הבא על הפנויה
 עשאה זונה ולא מפליג בין בעל בעדים בין בעל סלא בעדים ולא כהירא ליה
 לאשרי דחייט דמר ההיא דרבי אליעזר למימר דלמא מיירי סבא עליה לסם זנות ולא
 לבצל הטור כמי אלא אפילו בא עליה לסם אישות עשאה זונה ולאשרי אפי' מסורכת כמי
 קרויה זונה וכאשר ראו כל זה חכמי גלילות הקהלות הכל לא מיחו בענין אלו הבעילות
 מזנות משום סלא ימשך קלקול יותר גרול בבחורים המתפרצים באותם הגלילות ולא
 חססו לרברי הגאונים ולא משום הכי יקראו טועים בדבר מסנה ברמייתי לה בעל
 הטורים טור ח"ה סימן פ"ה ז"ל כתב הר"אבד שאין אדם עתה בזמנינו רשאי לחלוק על
 דברי גאון כדי שיסתנה הדין מרברי הגאון אם לא בקושיא מפורסמת וזהו דבר שאין
 כמזא לפיכך החולק על דברי גאון הוי כטועה בדבר מסנה וכן אם טעה בפסקי הגאונים
 סלא שמע מדבריהם וכששמע פסק דברי הגאון ישר בעיניו הוי כטועה בדבר מסנה כו'
 עד ואם פסק סלא כדבריהם וכששמע מדבריהם יסרו בעיניו והודה טועה טועה בדבר
 מסנה

מס' הווינחור אבל אם לא יסרו בעיניו ומביא ראיה המקובלת לא: טי הדור יפתח בדורו
 כסמאל בדורו ואין לך אלא כל סופט וסופט סיהיה בימים ההם ויכול לסתור דבריהם
 כי כל הדברים אשר יאמרו מבוארים בתלמוד סקדרו רבינא ורב אסי יכול לסתור אפילו
 לחלוק על דבריהם אונים כו' עד וכס' אם יס' לו סיוע מא' החולקין עליהן כו' עד ואם אי
 אפשר לעמוד על הדבר אין כאן טעות ומה שפסק פסק עכ"ל ופי' לנו גרול ממנה
 החולק עליהם שהוא כדאי לסמוך עליו אפילו שלא בטענת הדחק וכחנ' מה להוכיח לאור
 כל תעלומה כי אם להטען באב החכמה דהיינו הרמב"ם ז"ל ולכאן בעקבי סוואבי מימיו
 ולרעת את גרונתו על מסכנות הרעיים כל קדושים הבאים אחריו וסב"ל
 מוכיח ורבינו קב"נ אופינו ומיירענו התאחד עינינו הגלון מהר"ר גרסון בן פץ נ"ו יאריך
 ה' ימיו בסלו ויכלו בטוב ימיו ובסלום ובהסקט ובחרוה כפס"ך הגאולה מכורה מאירה
 וכפס"ך אוקבך הסר למשמעתך הכרע לבזרתך הכות' כאים נדהם נדרף המתגורר פה
 קק פטרא אוקרא ולא פטרה בעיר אנכי ובזה ועם כל זה אלהים עמרי סלמה ספרדי בן
 מהר"ר סמואל ז"ל ה' :

ע"ה הקול שהוכיחו על בחורה אחת סנתקדסה לראובן ששמו סנתקדסה קודם זה
 לשמשן ושמשן כופר בזה והכריזו כמי ב"ה ולא כמכא טוס אדם להעיד אלא
 אומר זה לזה וזה לזה כך שמעתי וראשית דבר מי אמרו אינו כמכא וסאלת אם כנריך
 אותה גט מההוא שמעון מאותו קול או לא כראיה דאין לחוס מאותו קול ואפי' סהיה הקול
 שהנא קדם קדוסי ראובן זה אין ממס באותו קול וכס' שאותו שמעון אומר סלא הי' דברי'
 מעולם וכס' דהאי קול הוא אחר קדוסי ראובן סהם קדוסי תורה ואין זה קול אלא
 קול הברה בעלמ' כדאי' סילהי גיטין והת' גבי יבא טמה בעיר מקודסת' ופי' רטי ולא תבטא
 לאחר בלא גט אמר עולא לא סיסמעו קול הברה אלא סיהו טירות רולקו' כו' עד ושמות
 לה ואומרות פלכית נתקדסה בעינין זה חייסין או אם מעירים זה מזה וזה מזה והלכו
 למ' איכא למיחס אבל היכא דהם לפיכך ומכחישי אותם ואומרים גם אנחנו כך שמענו
 קול הברה אין לחוס בההוא קול ואפילו לקול זה הברה היינו דאיכא למיחס היינו
 קודם סנתקדסה קדוסי וראי אבל אחר סנתקדסה קדוסי וראי כי האי נדון ליכא למיחס
 והיינו מילתיה דרב חביבא דהתם וא"ע דאמ' סס רב אסי כל קלא דבתר ניסואת
 לא חייסין הא דבתר אירוסין חייסין ליה ומייתי לה כמי הרב אלפסי סס מ' רב חביבא
 אמר התם אפילו לבתר אירוסין כמי לא חייסין ופסק האלפסי והלכת' לא חייסין וכיון
 דק"ל כרב חביבא דאמ' אפי' לבתר אירוסין כמי לא חייסין א"ב בגדון זה אפי' דאיכא
 לבתר אירוסין לא חייסין ואפ"ה זו אינה כדאי' גט הימנו ואפי' אם לא היה מכחיס הקול
 ההוא שמעון כס' סכופר ההוא שמעון בקול זה זה כראיה לע"ד לי המר הדיוט בטומן :

קיב ע"ל

זאת תאכל הארץ בהתבטלס מוסרי ארץ חוקו טמים וארץ מכות
 סוכן ארץ ויתקנות מסוכני ארץ מוסרות מכאמני ארץ והסרידים
 אשר בארץ עזבו פורצי ארץ פרץ על פני פרץ היא למט' לארץ כסיל
 חובק בחפץ אי לך ארץ רדפה מאהביה בארץ לא חופה וקדוסי בארץ לא חתן וכלה
 בארץ ותכחד מן הארץ על כן קבא קבא תלה אלהי הארץ כי עזבו כריתך בארץ דבר

דיני גיטין

אמור ומהאם מזהיתו בארץ ואחכונן להזהיר בחרץ על השפול הנעשה בארץ באים
אחד פשהחוק אשה בלא חופה וקדושין אלא בדרשות סופט הארץ ומאחר ספכה תורת
במאלו בארץ רשע מקרי וראוי לבידוי אס לא יוכיאה מתחת דיו או טיפאה על ידי חופה
וקדושין ואס עמדו במעלם אסר מפלו בה ומת הוא או היא בקלון זרנס אי ראו לקרוביה
לשתאכל עליהם כדתיא במסכת שמחות פה מנדה סמת טען סקילה לא טיעמידו עליו
גל סל אבנים באבן אלא סליח בר נוטל אבן ונותן על סחרון לקיים בו מצות סקילה
הרי לנו דרך מנדה סמת בגידוי ולא סבכדין מחוייב סקילה ועוד אמדין כל
הפורס עצמו מדרכי כבוד אין מתעסקין עמו לכל דבר אלא אחיהם וקרוביהם לזכרים
לבנים ואוכלין וסותין וסמחים מפני שאברו סוכאי המקום ב"ה סמאמר סלל מסכאין ה'
אסכא ואומר באבד רשעים רנה וכן במדכיי פק גבי הארמרינן העומד בספת
יביאת נסמה חייב לקרוע וכתב מסס רבינו יונה מטולטולא דהם בארס סאילו רשע אכל
בארס חסור רשע אין חייב לקרוע אדרבה יס לסמוח רכתיב באבד רשעים רנה ואס כן
אלו סוכאו ופירטו עצמן מדרכי ישראל ומגבול אסר גבלו ראסונים והלכו ונתקסרו בדין
האזכאו מדרכי כבוד רשעים איקרו ואס מתו ולא סכו אין מתאבלין עליהם דהא חז"ל
תיקנו בסלס דרכים סתתקריסי האסה ולא בדרך זנות ועברו על מצות לא תסור וראויס
לסמתא ומצינו העובר על דברי סופרים מסמתין ליה כראיתא בקדושין
פרק קמא גבי רב חנן ורב ענן רחזויה לההוא גברא דקא זרע זרעי בהררי אמר ליה
ניתימר נסמתיה ופרסי נישמתיה דקא עבר על דברי סופרים ואס מתו בלא תסובה
אין להם ספרה כדלקמן ועתה נדבר על האסה ודיקדוקיה סהלכה אחרי מאהביה
וחניחה קדוסי ישראל סמתקדשות בנות ישראל הכסרות וכתחללה בדיניהם וגרמה חט
לכפסה סעברה על דת מסה וישראל ועל תקנת חכמינו ז"ל עון עקבותיה יסובה וסורו
כל הכמים ולא תעסכה כזאת בישראל ועליהם נאמר אוי לרשע רע כי גמול ידיו יעשה לו
וכי יס רשע סאיכור רע אלא רשע רע רע לסמים רע לבדיות ואילו ספירטו
מדרכי כבוד ולא כתבו כתובה כדת מסה וישראל עברו על תקנת חז"ל ולא רוקא דפורס
מדרכי כבוד היכא רעוסה העבירה להכעים לא אפילו רעוסה העבירה לתיאבון פורס
מדרכי כבוד הוא וכן מצאנו מסס מהר"ם וז"ל ומה ספירס מהר"ם ז"ל לפעמי עוסה עבירה
לתיאבון כלומ סרגיל לעסו אותו עבירה ואינו פורס ממנו כראה לער סאס ירגיל באותה
עבירה הרי הוא בכלל פורס מדרכי כבוד ומסומר לאותה עבירה הוא כסאינו מוכא היתר
רגיל באותה עבירה ודגי איתא בריס פק רחולין גבי סחיטת מסומר אוכל כבלות
לתיאבון אמר רבא ישראל מסומר אוכל כבלות לתיאבון כו' ופירסי לתיאבון כי לא מסכח
היתר אוכל כבלות ואמרינן פק דר"ה תביא ב"ס אמרים סלס כתות ליוס הדין א'
סל כדתיקים גמורין ואחר סל רשעים גמורין ואחר סל בנוכיס כו' עד פוטעי ישראל בגופן
ופוטעי א"ל בצופן יורדין לבהיס ונכדוכין בה יב חדס לאחר יב חדס גופן כלה ונסמתין
כסרפת ורוח מפזרתן תחת כפות רגלי הסדיקים סכאמר ועסוחס וגו' עד אכל המדיין
והמסורות והמסומדין והאפקורוסין סכפרו בתורה וסכפרו בתחיית המתים וספירטו
מדרכי כבוד כו' עד יורדין לבהיס ונכדוכין בה לדורי דורות סכאמר ויכאו וראו וגו' ופירסי
המינין סתלמודים כו' ואמרינן פכרהוריות רפליגי רב אחא ורבינא במסומר להכעים
אי הני

אוי הוימין או משומד חד אמר משומד אוכל לתיאבון מין הוא להכעיס משומד הוא ותר
 אמר כמי להכעיס מין הוא לעז משומד הוי ואף על גב דהכח אינו משומד לעז מכל מקו
 משומד לאותה עבירה הוא ואינו חייבין להפרישו ואעגב דר"י לא גרים התם האי ופירשו
 מדרכי צבור וגם הר"א לא גרים לה מכל מקו הרב אפסי גרים לה דמלתא באנפינפשא
 היא וכייל להא תלמודא כל הנהו דפרישנא לעיל דיוורדין לנהינס ונידונין בה לדורי דורות
 ואין לך דפירשו עצמן מדרכי צבור גדול מזה שפירשו מלהתקדש בשלשה דרכים בכסף
 בשאר ובביאה כדאיתא ריש פ"ק דקדושין ואם תאמר והא קדים בביאה י"ל אפה
 כיון דלא קדש בפני שני עדים אין קדושין קדושין אפי שניהם מורים דאין דבר שבערוה
 פחות משנים כדאיתא בקדושין פ' האומר וההוא בעילה דבעיל שוויה רבנן בעילת זנות
 על כל מקדש בביאה וכדאמרינן בגיטין פ"ק השולח וכדפ"ד ר"י ועוד רב מנדי
 אמאן דמקדש בביאה כדאיתא ביבמות פ"ק רבנן גמליאל ובקדושין פ"ק אפילו בשדוכי
 נמי משום פרישותא ואף על גב דמכל מקום קדושין קדושין ראשית מתקדשת בביאה
 וילפינן לה מפי יקח איש אשה ובגלה רחש מעד אשה מתקדשת בביאה כדאיתא פ' קמא
 דקדושין מכל מקום כיון דאין עדים בביאתו דיעידו דלשם קדושין בא עליה ואין דבר
 שבערוה פחות משנים כדפרישית אם ס' הוה לנה האי בעילה בעילת זנות

ואית

ברבנן כח לבטל בעילתו מפני שבטעת קדושין תלה חרעת החכמים לקדש
 כדת שההיגו בישראל וזה סינה מרעתם ועבר על חק דתם לכן אפקיעינהו
 רבנן שם קדושין ביאה מיניה ובעילתו בעילת זנות הוא והכי איתא בבב פ"ה א"ל רבינא
 לרב אסו תינח דקדים בכסף קדים בביאה מאי איכא למימר ופירשם תינח דקדים
 בכסף יבולין חכמי להפקייה הקדושין דהפקר ב"ר הפקר גבי ממון וכאלו קדשה בגזל
 ובחמס רמו דלא הוו קדושין אבל קדים בביאה שעשה מעשה בגופה היאך יאמרו חכמי
 שלא תהא ביאה הירו פ"כ ביאה היא כו' אלא כעין דארעתא דרבנן מקדש לא הוו קדושין
 דאמרי רבנן לא ליהו קדושין ומתוך כך נמצאת מעצמה בעילת זנות ואין כחן קדושין
 ואית רמפרסי האי רבינא דאמר תינח דקדים בכסף כלומ' דקדושין כסף דרבנן
 והם אמרו והם אמרו דקידו דדבריה יבולין לעקור ותינח דאמרת ואפקיעינהו

ואית

רבנן לקדושה מיניה וכהויה דאותבזה אבי כורסינא ואתא אחריכי וחטפא כדחיתא
 ביבמות פ"ב ואפקעוה קדושין ולא אזכרנה גיטא מיניה משום דעיקר קדושין היו שלא
 ברצון החכמים וכל דמקדש כדת משה וישראל מקדש וזה יבא לכן אפקיעינהו לקדושין
 מיניה אבל קדים בביאה דהוו קדושין דאורייתא מאי איכא למימר ונראה דטעות
 הוא בירם אהאי פירושא דמפרסי דקדושין כסף דרבנן הוא דהא מגזרת שוה ילפינן
 לקדושין כסף כדאיתא פ"ק דקדושין ואמרינן פ"ק דקמא דכריתות א"ל יבא ע"ל סימא ודאבי
 ורב אפי לעולם אל תהי גזרה שוה קלה בעיניך וכולהו ילפי מגזרה שוה אם כן מאי האי
 דיקא מהדר ליה רב אפי לרבינא שוויהו רבנן לבעילתו בעילת זנות הא כיון דמאורייתא
 היא היאך יבולין חכמים לעשות בעילתו ב"ז אלא עכ"ל דהא דיקא מהדר ליה רב
 אפי לרבינא הכי קאמר כיון דארעתא דרבנן מקדש לא הוו קדושין דהוא עשה שלא
 כהוגן שהכריחה לפיכך אמרי רבנן לא ליהו קדושין ומתוך כך נמצאת מעצמה בעילת
 זנות ור"י י"ל פירש בריט פ"ק דקדושין בסגנון אחר יענין שם והה הכא כיון דארעתא

דיני גיטין

דרבנן לא הוו קרוסין בביאתו בעילתו בשילת זכות האב כיון טענה שלא כהוגן כדלקמן ואולי יטעון לומר ראיתי מסמך עמה ראש היתי מסמך עמה היתה מתעברת אי משום הא לא איריא דכל אשה מזכה תוכל לשמם מטתה במוך כדי שלא תתעבר כדאית' ביבמו פרק ר' אחין וטעמא דרבי יוסירקסבר אשה מזכה מסמכות במוך כדי שלא תתעבר ובסמוך מיייתי טעמא אחריתי אמ' אבוי אשה מזכה מתהככת שלא תתעבר ופיר' ר' יון דהיפוך קל הוא לה ואין בו טורח מתהככת היא דכל אשה מזכה איכה רוצה להתעבר ואכביההדיוט הארכת' ברין זה ברין נטען מן האשה סימן קכח וחזרני על הדין דכיון דאלו פירטו עצמן מכלל ישראל ראוי לכל ריכא ובר ריכא לעשות תקפה וגר' שלא תהיינה בנות ישראל פרוצות בעריות ונוסרו הכנסים וכיוכא כזה ראוי לעשות לגדור גדר וסייג לתורה ולכל השחות יש עליו עונש מלקות והוא כא' מן המתות כדפיר' פ"ק דסנהדרין דכיון דעבר על אזכרת בוראו ראוי הוא למות ומיתה זו קנס עליו הכתוב והרי הוא כא' מן המתות ובי היכי דסקילה בפני עצמה וטריפה בפני עצמה והרג בפני עצמו הוי כמי מלקות כא' מן המתות עכ"ל ובחב' הרמבם ז"ל הלכות אישות פ"א קודם מתן תורה היה אדם פוגע אשה בסוּק כו' עד לפיכ' כל הבעל אשה לשם זנות בלא קרוסין לוקה מן התורה לפי שבעל קדשה עכ"ל ובחב' בעל ספר החינוך פרשת כי תצא בלאור לא תהיה קדשה סימן תקפ"ד מס' הסיכרי ומיייתי לה כמי סמך בלאוין ריש סימן פה מס' הסיפרי אל תחלל את בתך להזנותה תניא בסיפרי בפרשת קרוסים זה המוכר בתו שלא לשם אישות וכן המוסרת עצמה שלא לשם אישות פירו' מיוחדת עצמה לזנות לכל וכתב ספר החינוך ובכלל הלאוג' ב"ד סידעו שיש ביניהם אשה שהפקירה עצמה שיש לבער הרע מקרבם כו' עד אבל עונש גדול שכל קלקול הרור בתלה במי שיש בידו למחות ואינו מוחה עכ"ל הא קמן שכל ב"ד וב"ד חייבים לבער הרע מקרבם ומי שיש בידו למחות ואינו מוחה עונשו גדול כראיתא בשבת כרן במה בהמה יוצאה ואומר אני ההדיוט דרבר פשוט הוא שכל דבר הנעשה לכורך טעה ולגדור גדר אין ראוי לרקדק בכל דרכי הדינין המקובלים אלא יש לנו ללכת אחר ידיעת האמת וכל ב"ד וב"ד שכל עיר ועיר בזה הענין הם כמו ממלכתי ב"ד וב"ד שאינם מסועבדי לכל ריקרוקי תכאי כל הדינים דק ים להם לרין כפי מה שיראה סיתיטב בו הזכור :

ובמו' מהאריך הר"ן ז"ל בזה והוא מה שאמרו ש"ד מכין ועונשין בין מן הדין בין סלא מן הדין לא מפני שהדין כך אלא מפני שהעשה זריכה לכך כדאיתא בסנהדרין פ' במער הדין תניא רבי אליעזר ב"י אומר שמעתי ש"ד מכין ועונשין שלא מן התורה ולא לעבור על דברי תורה אלא כדי לעשות סייג לתורה ומעשה בח שרכב על סוס בסב' בימי היונים והביאוהו לפני ב"ד וסקלוהו לא מפני שראוי לכך אלא שהעשה זריכה לכך ופיר' שמי שמתו מרבתי ש"ד מותרין להיות מכין מלקות ועונשין עונש מיתה שלא מן הקורה ולא סיתיטבנו לעבור על דברי תורה לבוד מלבס חייב מיתה לשאינו חייב גלא מפני צורך השעה לעשות סייג לא שראוי לכך דעבות בעלמא הוא מדרבנן אלא שהעשה זריכ' לכך מפני שהיו פרוצים בעבירות שהיו רואין לוחצין של ישראל שהיונים הסגור' עליהם גזרית והיו מצות בזויות דניניהן ושוב מעשה באחד שהטיח אסתו תחת התאנה פירוש בא עליה במקום גלוי תחת התאנה והביאוהו לב"ד והלקוהו לא מפני שראוי לכך אלא

אלא מהשעה צריכה לכך וכך ההיא דשמעון בן שטח דתלה פ' נשים כספניות ציוס אחד
לכורך שעה היה כדאיתא התם נמי גבי עובדא בארס אחד טיבא ליהרב כו' עד כי ההיא
בעיא מו' סא והתם פיר' טי ההיא דשמעון ב' ע'ט ורבי איתא נמי ביבמות פרק
האשה רבה ההוא דרכב וההוא דהטיח ומשני התם מיגרר מלתא טאכיו וה' כימא בדרון
רדן דמסוס מיגרר מלתא כי האי ראוי לכל חכם וחכם לעשות כייג. שלא יהיו בנות ישראל
פרוצות בעריות כדאיתא פרק בן סורר ומורה בי' ליהי פרקין אמר רב יהודה אמר רב
מעשה בארס אחד שכתן עיניו באשה אח' והעלה טיבא פידוס כימוק מרוב אהבה נטמטס
לבו והעלה חולי וכו' וסאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שתבעל לו אמרו חכמי ימות
ואל תבעל לו תעמוד לפניו ערומה ימות ואל תעמוד לפניו ערומה תספ' עמו מאחרי הגר
ימות ואל יספר עמו מאחרי הגר ואקשינן בשלמא א"ל שפיר אלא אי אמר' פנויה
מאי' ר' רב פפא אמר מסוס פגם משפחה רב אחא בריה דרב חייקא אמר כדי שלא יהו
ב' פרוצות בעריות ופיר' טי שלא יהו ב' פרוצות בעריות לעמוד בפני האנשים לתת בהם
עיניהם וימסרום להם לביאה הא קמץ בהדיא טאפילו בפנויה מוטב סימות ואל יפרצו
עצמם בעריות ולכל הפחות היה ראוי לו לקרעה בכסף דהוא מר'ס כמו שכתב הרמבם
ז'ל בתחילת פרק אחר מהלכות איסות אבל זה מחזיק אותה ובוועלה לשם זנות ומסתמה
בוועל נדה הוא סהיא בוסה לטבול וכמו שכתב הרב הטור בטור א"ל סימן י"ב מסס אבי
ז'ל וכך הסיב הרמבן ז'ל לרבינו יונה ז'ל והאריך ובסוף דבריו כתב ז'ל ואתה רבינו ה' יחי
במקומך תזהירם מן הפלגס טאס ידעו ההיתר יזכו ויפרצו ויבואו עליהן בדרות
ועוד יס' להוכיח סמי טבא על אשה ולא כתב לה כתובה דהיינו מאתים לבתולה
ומנה לחל' ^{אוצר החכמה} ^{ה' בעילתו} ב' הוא והכי איתא בכתובות כ' נערה מסס ר' מאיר אתה המעין
עין בסימן ק"י סס הארכתיו ואפוכימטרתא למה ליו' כ' הרמבם ז'ל הלכות איסות פ"ב
זס'ג בעש' אין סימן מ'ח וז'ל חכמי תיקנו כתובה לאלמנה שלא תהא קלה בעיניו להוציאה
וכל הפוחת לבתולה מאת' ולא למנה מנה בעילתו ב' א' מאחר שזה המחזיק האשה לא
כתב כתובה אכל בעילה ובעילה עובר מסוס בעילת זנות ועל תקנת החכמים דתיקנו
להן כתובה וזה עובר על תקנתן והעובר אר'בכ' יס' עליו עונש שמתא וסמתא
סתרונו סס מיתה כלומר דסופה להמית מההוא עונש ואמרינן בפסחים פ' מקום שנהגו
והביאה גס הרב אלפסי ז'ל בר נתן אסיא אתא מבירב לפומבדיתא ב"ט שני דעצרת
סמתיה רב יוסף כו עד איכא דאמרי בגרי רב יוסף אל אביי וליסמתי' מר שמותי כו'
ובת' הר' ז'ל ואיכא למירק רמיהא מסמע דמאן דעבר אר'בכ'ן משמית' ליה והכי
אמרינן בברכות דב' מקומות מדין על כבוד הרב כו' עד ז'ל דבמילתא דהוי עיקריה
מדרבנן דפי עקר ליה לכולא מצוה משמית' לי כגון האי דהיינו לבר נתן דלעיל וכדאמרי'
נמי את מי כידו את אלעזר בן הכר שפקפק בנטילת ידיס וכדאמרינן במ' רב המנוא
איך לעלה הוא מתא טמעקל סיפורא דטיב ביחזא הכהו אינטי רעבדי עיבדתא א'ל הנהו
אינטי להווי בשמתא הדי' לך ראייה ברורה דהעובר על תקנת חכמים ועל דבריהם
חייב כידו ולא דוקא כידו וירקיל אלא אפילו מיתה בדי סמים חייב מסוס סיג' דח' ז'ל דע
דכ' הוא דהכי איתא פ'ק דטבת מההוא תלמיד דקרא הרבה וס'ה הרבה וסימס
ת' הרבה ומת בחי' ימיו בסביל דלא חס על גרן סל חכמים כדלקמן וכמו שפירס
הר'

דיני גישין

ה'ר"ן ז"ל ומעשה יש להקשות על ההוא תלמיד רשעה הרבה וקרא וסימס ת"ח
היאך היה מיקל ביומי ליבון מיומי ריבדות דהכי משמע מהת' מתשובת אשתו לאליהו ז"ל
שטאלה כס-תארח אכלה דטאל אותה בימי כדויתך מהו אכלך והשיבה לו אפילו באכבע
קטנה בימי ליבונך מהו אכלך אמרה לו אכל עמי ושתה עמי וישן עמי בקירוב בסר ולא
עלתה דעתו על דבר אחר דהיינו תשמים המטה והשיב לה אליהו ז"ל ברוך המק' שהרגו
טאל נשא פנים בתורה שהרי אמרה תורה ואל אשה בגדת טומאתה לא תקרב

ובי כעלם מההוא תלמיד מאיר אחריו כן בסבת פר' במה אשה יוצאה והרוה בגדתה
זקנים הראשונים אמרו כו' עד אלא מה תל' והרוה בגדתה בגדתה תהא עד שתבוא במים
כלומר תהא בטומאתה עד שתבוא במים לטבול ואפי' טעברו ז' סלה ופסק מעיינה והיאך
היה אוכל ושותה עמה וישן עמה בקירוב בסר והלא כל שאס' בימי נידות אסור נמי בימי
ליבון עד שתבוא במים וז"ל דההוא תלמיד דהוה אכיל ושתה בהרא בימי ליבון
היינו משכלו יומי ז' מתחילת ראיית בדתה דמראורייתא טובלת מיד כשכלו ז' עמי רבדותה
וטורה היא דלכרה לא בעיכ ז' נקיים דמראורייתא לא מטהחמירו בגות ישרא על עצמן
ליטבעל כל ראה וראה ז' נקיים הוא ההוא גזרה כדמייתי בגדה פרק התנוקות מדרב
זירא ובברכות פרק אין עומדין ובמגלה פ' כבי העיר והאי תלמיד היה מטביל את
אשתו לסוף ימי נדות דמראורייתא ולאחר הגבילה היתה מותרת לבמרי מהתורה קודם
גזרה דר' זירא אבל מדרבנן הוא דאסירא עד תשלום שבעה ימי ליבון כדכתיב האירא
משום דכולהו נטי רידן ספק זבות הן כדאיתא פ' דסרה וכדפירשי התם ספק זבות
סויכיהו שאפילו כדה סופרת ז' נקיים דהחמירו על עצמן כדדבי זירא וזהו הגדר שגדרו
חז"ל וזה התלמיד פרץ גרן דחכמים והיה טובב עמה בקירוב בסר אבל לא עלתה
דעתו לדבר אחר כלומר לתשמים המטה או אליבא דרב דימי דאמ התם מטה חדא הואי
ולא קירוב בסר והיה סבור ההוא תלמיד דבהכי טרי ולפיכך טעכו כחם דרבנן מיתה
בדי שמים אפי' שהיה סוגב כ' וק' הכא דמזידין הם ע"א כו' דראוים למיתה חס לא יסובו
אמנם יש לשאול מה לו לאליהו לשאול לאשה בין ליבון לנדות הלל אין לחלק משו'
דרבי זירא וע"ל דאליהו ירע המעשה שהיה איך היה ואם כן מה טעם טאלה וז"ל דאליהו
ז"ל רצה לראות מדבריה חס היה בעלה סוגב אומזיר בדבר בטביל שהיתה היא קוראה
תגר על שמת בחצי ימיו לכך רצה להוציא מפיה סתורה שלא היה נזהר במה פנוהגין
העולם כי היה קומך על זהירותו טאל יגענה ולא היה עולה דעתו לדבר אחר דהיינו ת"ה
ומתשובתה ירע אליהו טאל היה מזיד אלא סוגב היה שהיה סבור דבהכי טרי ואליהו
השיב לה ברוך המקום שהרגו טאל נשא פנים בתורה בלומר ראותה הטבילה
שהטבילה כאלו לא היה דאם היתה טבילה מעליא למה לא היה משמש מטתו עמה אלא
ודאי דלאו טבילה מעלייתא היא מזמן תקנתא דרבי זירא ובטביל טאל חס על הטבילה
דאחר ימי ליבונה דהוא חומר דרבי זירא לכך מתדעבר על דברי חכמי והקב"ה מרקרק
עם הדריקים דהיינו עמו דקרא וטנה וסימס ת"ח ולא נשא פנים בתורה כלומר לתורה
טלמד ההוא תלמיד ומת בחצי ימיו בטביל טעבר על דברי חכמים ונדוכה זה
איתא פ' דברכות דחכמים עשו סייג לדבריהם כו' עד וכל העובר על דברי חכמים חייב
מיתה ויש לתמוה אמאי אמרו הכא העובר על דבריהם חייב מיתה ובמה מקומו
טאסרו

שאמר ויהי לא אחרו עליהם אל מעבר חוב מיתה ויהי הכא לביקם רומה של
 הלילה ואפילו חכמים מודו כזה דריגה הכי הוא אלא טעמו סייג כרו להרחיק את האדם
 מן העבירה ראולי ואמר האדם בלבו כיון ראינו אלא סייג בעלמ' לא אחוס לדבר כי עין
 ים פנאי כל הלילה ואוכל ואסתה ואחר כך חקרא ק"ם לכן הוזכרו חז"ל הכא להזהיר
 האדם יותר ולהודיעו מהעובר על דבריהם אפי' בדבר שמותר מן הדין כדפרישית אפי'
 חייב מיתה כיון שהם עשו לגדל ולסייג ולכן בני שזהר בסייג וגדר החכמי' ובתקנותיהם
 כי חיים הם למוצאיהם ונחזור אל עיקר הדין ראש לא יטוב לעשות אחד משהם
 או מציאנה מביתו או לכל הפחות יסאנה אפילו שיט' לו אשה אחרת ואפילו דאיכא תקנת
 הגאון רב מה שלא יסא אשה על אשתו מכל מקום מכיון שהחזיקה בביתו מוטב לעבור
 בתקנת הגאון ואל יבטל אותה כדאיתא דהא' צמח הוא מלטובל כדפרישית ובלאו הכי יאן לו
 סברה ואם ימות בלא תשובה לא בפרה לו תמיתה ודאי לה לרבר מסנה דרין פרק בגמר
 הדין תני רב שמעיה יכול אפי' פירשו אבותיו תרדכי צבור יטמא תל' בעמיו בעשה מעשה
 עמיו ופירש' זל יכול פירשו אביו ואמנו טל כהן ארדכי צבור כגו' נסתקמו יטמ' להם במותם
 תל' לנפש לא יטמא בעמיו כי אם לפארו בעושה מעשה עמך יטמא לו ואם לאו אל יטמ' לו
 אפי' לסארו אלמא לא כיפרה לו תמיתה אפי' לא חזר בו ואם חוזר אדם ממעשיו ומת
 בתשובה מכנין לו מעונותיו כד' ב' אפי' פק' ראה תנא רבי ר' יסמעל לכל הני דאמרין
 יודרין לביהמ"ד הם היכא רמיות בלא תפוצה אבל אם מת בתשובה מכנין לו מעונותיו סל'
 ורמזת הרמז לא יכסל כה' ב' אפי' טובו מדענו אלא הקב"ה מוחל לו על כל עונותיו ונותן
 במחינתו סל' כד' דיקים טל' וקרוכי האשה אין ראוי לסנא המוכיח כיון שרץ להם
 דין אמת ואמרין בתל' פר' זאלו מבלחין ובכב' דשמחות שאחיהן וקרוביהן באין וטואלין
 בסלום הדיונים ובסלום העדים כלומר חין בלבנו עליכם שרין אמת דנתם וגדון זה
 הוא רבר תמותה לרבים גתה בזמנינו דהדור פרוץ להתירה בלא חופה וקרוסין ואם מסוס
 רפלגס מותרת להדיחט היינו מנסים דטובלת ומסמסת אבל זאת מסמסת בלא טבילה
 דבוטה היא מלטובל והרי בא עליה בגדלה דהוא איסור רכרת ובין דנשא אותה על
 פי הערכאות בלא חופה וקרוסין ובלא עדי' ביאה אינה צריכה הימנו גט דהא כל בעילות
 טובעל עמה בעילות זנות ק' דלא אמרי חזקה דאין אדם עב' בז' אלא היכא דגירס אשתו
 ולכה עמו בפוסד קית בעיא הימנו גט סני דחזקה טבא עליה מסוס דלבו גס בהרה היא
 בעילה טבא עליה בעילת כסר היתה ואפילו טלא ראינו ביאה ממס' מ' כיון פנתי יחד
 עמה בפני עדים אמרינן הן הן עדי' ייחוד הן הן עדי' ביאה מסוס דגיסי אהדרי כדאיתא
 בבבלי פרק הזורק אבל הכא דלא היתה אשתו מעולם גלי דעתיה רלסס זנות בא עליה
 ואפילו טבא דסמא קדמה כביאה זו מ' בב' הוא בלא עדים גסויה רבנן לבעילת
 כזו כלומר סל' כל מקדמ' כביאה כזאת טעילת זנות ואית ברבנן כח לבטלה מפני טבסעת
 קרוסין תלה בדעתו לקדש כדת' שהיה חכמים בישראל חה פניה לקדש כביאה בלא
 עדים ואפילו דקדים בעדים כביאה מ' מנגיד רב אמאין דמקדש כביאה מסוס
 פרישות כדפרי' לעיל והאי דאמרין הן הן עדי' ייחוד הן הן עדי' ביאה ולא בטלי קרוסין
 סל' כל מקדש כביאה היינו כי לבגיים בה כדפרישית כלומר לבז קרוב לה כדאמרין פק'
 רמסיה כל הרובה לראות בא ודואה חוץ מעבדה ופפחותיה מפני טלבה גס בהן אבל
 הכא

דני גיטין

סבא דלא גמיה בבז הוא ראי איתא דלא לסס זנות האיהא לא לקרעה סססס בפני סמי
 פדים או לבעול בפני ב' עדים אפי' רחושא הוא וסיון דלא עבר סבי היא יוצאה ממנו בלא
 גט דהא לאו קירוסין היו בה ויש לגר בר ובר לעבד ברבר זה סלא ירגילו העולם
 ליקח אשה סלא כדת כיו' רבנן תמיה הוא אכל רבי וכת' ההגה בממנו הלכו תת סאסור
 להתיר דבר התמיה לרבים ואע"ב דתמיה לרבים יתואר תמיה לחכמים דהא רבים האמר
 ורבים היינו חכמים ויודעי ספר כרמיתע בגטין פרה הסולח ורבים היינו סלטה אליבא
 דרבנן גבי המוציא את אשתו מסוס סס רע כו' ואליבא דרבי יוחנן דהאמר רבים עשרה
 מכל מקום בין למר ובין למר רבים היינו חכמים ממ יתואר נמי תמיה לרבים להמון
 ויש להביא ראיה מריתנן פק' דסנהדרין דאמרין התם האי סבט רחטא במאי אילמא
 סבט סחילל את הסבת כו' ער אלא בסבט סהודיא למימר ארבינא דרבים דיינינן ליה
 ופיר' למימר רסבט סלס סהודיא בדינא דרבי דיינינן ליה כדינרעיר סבירסת דתיקרי
 רבים דיינינן ליה בסיוף ובסנהדרין גרולה ויהב התמיה להמון איבא קפידא דלאו דוקא
 לחכמים אלא גם כן התמיה להמון ואמרין בגדה סילהי פרה כל היד דלייט עליוס
 רבי יסמעאל בר יוסי באסכרה לאחר סיעסה כן כלומר רבי חנינא הוא רסכים כולי עלמ'
 לא חכמי הכי והוא רחכים ובדיק בכהוב ובריס בכורות נמי אמרין גבי בביר לחפיקועי
 מבכורה מקנה רב מרי בר רחל לאחנייהו לגויס ומת מקנהו מסו' דמפקע להו מי דוסה
 ופריך וסאמר רב יהודה מותק' לאחר להטיל מוס בבכור קודס סיכא לאויר העולם ומסני
 מקדושת כו' ער וסאמר רב מרי בר רחל דע לאחניי קטיין גתור כלומ' לטול משת מן הגוי
 דגוי לא קני אלא בכסף וחזי ליה איכסע אחרינא וחזיל ועביר וסבד דרב מרי מלתא הוא
 דעבד ואחי בה ליריתקלה פיר' מיילת' הוא דעבד מילתא בעלמ' בדיבור ואינו כוטל דמיו
 מהבא יס להוכיח ראכולי עלמא דקאמר רבי יסמעאל לעיל ואחירוסא בתרייתא
 רחויס לתקלה דלמא חזי ליה איכסע אחרינא וסבד מלתא בעלמא הוא דעבד רב מרי בר
 רחל דלא היה לוקח מעות מן הגוי ליכא למימר אלא לאיכסע דעלמא דהא לאו כל איכסע
 דיכא גמירי אבל לבעלי תורה לא דהא דירע רבי חנינא דלעיל לבדוק הדמים והא דרב
 מרי בר רחל דאחנייהו לאחנייהו לגויס פסיטא דלא סעלס גם מסאר החכמים ולא מסו' לא
 להמון העס והיינו מאיר דאמרית לעיל דתמיה לרבים לאו דוקא לחכמים אלא נמי תמיה
 להמון העס ובן מסמע מלסון ההגה דכתבוכי היכי דאסור להורות בפני החכם ה'כ
 אסור לחכם להתיר התמיה גדומה לרבים סהתיר את האסור או טויהר את הטמא ואי
 איתא דהאי דקאמר רבים לבעלי תורה דוקא מאי האי דקאמר גדומה לרבים האס לחכמי'
 דמה סהתיר האסור או טויהר הטמא אלא כל לצד דלאו דוקא לרבי דהיינו לחכמי'
 לא התמו' גם להמון קאמר וכרות' דכרן זה דתמו' לרבי דלאו לכל סכס לגרור אף סלא מן
 הדין להוראת סעה כדאיתא ביבמות פ' האשה רבס ובסנהדרין פרה סגמר הדין כל סכס
 בדאיכא דין דראוי סרו סלא יהיו בגות יסראל פרוכות סעריות וכס האידנא דלא אכסור
 דרי סרבו הפריזיס פורזי תורתינו הקדוסה וארכנו סממה כרי לחזק את ברה התורה :
 אם התנהגתי להורות יתסב ללירלות מכחת סודותי מרחסת ספתי להעלות
 אזכרת' מזבח ספרת' למען תהיה לי לעדה לי בעיר והלך הבא לפני מלך כודע ומסתחות
 לפני המלכים לפני ה' נגשים החברים הקדושים בתורתו כילויס מני זעיר העני בגמין
 בכהר

בכהר מתתיה ז"ל ה"ה חותם פה ק"ק ארטא י"ץ :

סבית לחכמי וגאונים קהלא קדיש' שלונקייכר' נרס ואיר וינהיר אור
תורת רביתוכו וינהיר כזוהר הרקיע ביופי תורתם ובקיום
מצותם אשר בס נראה אור יצורו על אלו הרשעים אשר קמו לפרוץ

זאת

גדר אשר גבלו ראשונים לקחת להם נפיש בלא חופה וקרוסין ברשות דייני העיר
הנקרא בלשונם קפיכי כן המטה פרח הזרז יבאו אנשים להרוס הבנין ולהפר חק אשר
תקנו אנשי מכין ולכן אתם עמורי עולם אל תרפנה ידיכם איש את רעהו ועזורו ויריעו אף
יכריחו על אויביה' יתגברו ואם יעלה שועל לפרוץ חומת אבניהם יקיימו סוכה הנופלת
ויגדרו גדר ישימו רשתות חרמיכם עליהם בגשיכת כחשים לאחוז שועלים קטני מחבלים
כרם ה' צבאות אין להם ער בחכמים ועונה בתלמידים תבטלו הרע ממחני תזרו אגודת
הפריצים שלא לעשות איש בחפצים ואתם ראשי הגולה והמסגר הריקו חנית לקראתם
ולבער כל קוץ ודרדר ואת כרם ה' צבאות לגדור ולא יוסיכו לפרוץ פרצות וראינו להעיר
אזן לפכית פארת' אף ראשי אפי ישראל ויתומי הדור מכם ירוחמו וכל העם ישמעו ויראו
ואשר יקראו בה' צבאות ימלטו וה' אלהיכם בקרבכם ישיע עליכם ועל כל בית ישראל יגל
יעקב ישמח ישראל וארכיכו הגאון מהר"ר יוסף טייטלבוך לפניכם וישראל ויהודה יקובצו
עם כל ישראל חברים בבית עיר הקדש אמן ובא לבית גואל כחפצכם וכחפץ מנו ועירכם
ומאת הצעיר העני במימין בכהר מתתיה ז"ל ה"ה מזומנכם מזווה ממקוויים תשובותיכם :

אחרי

מהתרכוס לאיש ולאשה שמעו לקולנו והלכו והפרו הקפיני מאת דייני העיר
וברוכים יהיו שקבלו עליהם את הדין ועתה האשה היא תחת בעל כסר
כדת משה וישראל ויבדק עליה לומר ברוכה אסתר ואסתר ירקרקית היתה ואל תתמה
על אשר אני מזכיר האשה בן האנשים דהיכא דהיא כסירה ודבריה טובי ראו להודות
לבריה ועוד סצריך לברכה כההיא דברכות פדק אין עומדין ואסכחן ראשה
נזכרת בברייתא וחולקת עם התנאים והכריעו חכמי דבריה במסכת כלים בתוספתא
דים בבא מציעא אמר רבי יוסי בא רבי יוחנן בן נורי אכל רבי חלפתא אמר ליה מה אתם
אומר בפיקה של מתכת כו' פיקה פירושו פלכה כמו שפירש הערוך בערך פקא בלשון
ישמעאל ברוריה אמרה שומט מפתח מזה ותולה בחבירו בשבת וכסא אמר ר' דברים לפני
ידי יהושע אמר יפה אמרה ברוריה ובספר האגדה מצאתי פירוש פיקא חטט של
גמל תמצאו במסכת כלים פ"א יבאיתי מדרך הכוונה אך לחידוש בעלמא כתבתי זה
להיות סמכא בתלמוד אשה בגבול התנאים חולקת כדן תבא והורו לבריה כרפרשית
גם האיש הנושא אתהא ברוריה ברור החיים חתומה לפני ה' כאמנה :

אשה

סטענה על פעילה דיטען על ביתו ולא יעמוד והבעל רוצה לברשה
בגט כסר ולתת לה דוכייתה שהכמסה לו ולא התוספת שנוהגי
להוסיף על שום הכסמים כלומר כסמכנסת מאה פרחים כותב
לה מאה וחמשים ושאלת אם תגבה המאה לבד או גם החמשים דהיינו בן הכל מאה
חמשים בבחובות פדק אף על פי תכן אם רוצה להוסיף אפילו מאה מנה יוסיף
כתאלמנה

דני גיטין

כתא למנה או כתגרטה בין מן האירוסין בין מן הנשואין גובה הכל רבי אלעזר ב"ע אומר
 מן הנשואין גובה הכל מן האירוסין בתולה גובה מאתיו ואלמנה מנה שלא כתב לה אלא
 ע"מ לכונסה כלומר לא כתב לה תוספת מדעתו אלא ע"מ לכונסה כדפ"ט וסקיל וטרי
 תלמודא דהלכה כרבי אלעזר ב"ע דאוקי כותיה רבי נתן דאזיל בתר אומרנא ור' אלעזר
 נמי בתר אומרנא אזיל דאמר שלא כתב לה אלא ע"מ לכונסה וכך לקמן פס"ק תלמודא
 דהלכה כרבי אלעזר ב"ע כדשמואל ופיר"ט ז"ל הלכה למעשה תלמודא קא פסיק סבך
 נמנו בני הישיבה וכ"ה הרב אלפס ולא הביא שום חולק אלא הא דשמואל דאמר הלכה
 כרבי אלעזר ב"ע וכ"ה האשירי הא קמן דכשכתגרטה מן הנשואין גובה הכל בין
 לרבנן בין לרבי אלעזר בעדער כאן לא פליגי אלא מן האירוסין דרבי אלעזר אזיל בתר
 אומרנא דלא כתב לה אלא ע"מ לכונסה אבל מן הנשואין דבריה הכל דגובה וכן י"ס לרי"ק
 מהר"מ דכתב פי' מהלכות איסות וז"ל המאיר את האשה וכתב לה כתובה ולא כנסה
 לחופה עדין ארוסה היא ואינה נשואה שאין הכתובה עושה נישואין ואם מת או גרסה
 גובה עיקר כתובתה מבני חורין ואינה גובה תוספת כלל הו"ל ולא כנסה אבל אם ארס
 אשה ולא כתב לה כתובה ומת או גרסה והיא ארוסה אין לה כלום ואפילו העיקר שלא
 תקנו לה עיקר כתובה עד שתנשא או עד שיכתוב ע"ל טעמא דאינה גובה תוספת
 כלל כשלא כנסה הא כשכנסה ועמד עמה כמה זמן פשיט' דגובה עיקר ונדוניא ותוספת
 והכל כפי מנהג המקומות דאם יש מקומות דמצי לכתוב גובה וכ"ה הרב ז"ל הלכות
 איסות פ"כ וז"ל מנהגות רבות יש בנדוניא יש מקומות שנהגו שיכתבו בכתובה בנדוניא
 יתר על דמיה בשלים או בחומש או במחצה כגון סתה' הנדוניא מאה וכותבין שהכניסה
 מאה וחמשים כדי להרבות בפניהם ומסתבוא לגבות לא תגבה לא המאה ויש מקומות
 שנהגו לכתוב פחות ואם פסקה להביא לו במחצה כלים נותנת סוה מאה ועשר' וכותבין
 שהכניסה לו מאה ויש מקומות שנהגו לכתוב מנה במנה ויש מקומות שנהגו שיתן הח"ש
 מעות לפי הנדוניא דבר קצוב שתקטע בו הכלה ותקנה בו בשמים וכיוצא בהם ויש
 מקומות שיכניס האיש שום משלו לאשה ויטורח לנדוניא להתנאות בו האשה שתס
 נותב ונוהג כמנהג המדינה וכך היא שפסקה להכניס נותנת כמנהג המדינה וכשתבוא
 לגבות כתובתה מעבין לה מה שבכתובתה הכל כמנהג המדינה ובכל הדברים האלו
 וז"ל בהן מנהג המדינה עיקר גידול הוא ועל פי דרכי והו' סיהים אותן מנהג פסוט בכל
 המדינה ע"ל וד' לך שהרב פוסק שמעבין לה מה שבכתובתה הכל לפי מנהג
 ומסבירא חס לא יאה מנהג המדינה לא היה כותב לה מה שכתב לה אם כן כיון דכתב
 לה גובה מה שבכתובתה ונראה לומר שהבצל שכתב לה שלים יתר מזד חיבה
 כתב לה דהכי בעירבין התם פ' אף על פי חובת חופה קונה או חובת ביאה קונה ופשיט
 לה שלא כתב לה אלא על חובת לילה ראשון וכך אמר שמואל בכתובות פ"ה הכנסא גבי
 ההיא מסכה הממאנת וכו' אין לה כתובה ואמר לא סאנו אלא מנה ומאיתים אבל תוספת
 יש לה ופיר"ט ז"ל אבל תוספת יש לה דמתנה בעלמא יהיב לה בחיבת ביאה ע"ל
 ונראה לעד דהלכה כשמואל דהא תניא כותיה ועד דהלכה כשמואל בדינין
 בשביל שמואל היה דין ובקי בדינין וכמו שפיר"ט בפסחים פ"ה מקום
 שנהגו שמואל קרי ליה רבא סבור מלכא משום שהיה בקי בדינים כדן היוצא מלפני
 הסליח

השליט שמתקיים כו' וכן פירש'י בכתובות פר' נערה ובטבת פר' במה בהמה יוצאה וברוב
התלמוד אמרינן הלכ' כשמואל בדיני ולפ' דיון שבת' לה מחלבה לילה ראשון וגם שמהג
המקום הוא הרי הוא לה כדוניה ותוספת ככסי צב ואף על גב דכתבו התוספות
בטילה פה' בדיבור המתחיל כ' הא ודאי כיופינן משם הר' צבא וז' על אשה אחת
שהיתה טוענת על בעלה כי אין לה אש גבורתו והאש היה טוען כי היה לו גבורת אש
אך הנה בועטת וגורמת שאינו יכול לבעול ולא מה' מ' מדרב המנוחא כיון שהיתה תובעת
כתובה ואחר כך שהודה הבעל שאינו יכול לבעול פסק רב ר' ליתן גט וכתובה אפילו
אינה באה מחמת טענה כיון דאין יכול כלל לקיים לה עונה ודוקא מנה מאתים אבל
תוספת לא יתן דהא כס' כנסה לחופה ולא כבעלה עמד בתיקו בריש אף על פי דשם לא
כתב אלא ע' חובת ביאה וכו' ע"ל ריש לחלק ראולי בימיו לא היה דבר קצוב לכתו'
על הדוניה אלא זה מוסק שליט וזה חזיו וזה על א' ארבע וכאשר הוא מנהג בין קהלות
האשכנזים שראיתי פה ונזיזא שכותבין על חד ארבע ויותר וכמו שכתב הרמבם ז"ל
והבאתי דבריו לעיל ואין קצבה לרבר והכל כמנהג המקומות:

וכדאמרינן בכתובות פרק מציאת האשה ר"ב אומר הכל כמנהג המדינה
ואיפשר דלא פליג ת' עליה דר' עבד ומיהו אפילו דתמצי לומר דפליג

הלכה כר' עבד רבכל מקום שם ר' עבד במשנתנו הלכה כמותו בר מצדיו וערב וראה
אחרונה כראית' ב"ב פ' גט פשוט וכן פסק הרמבם ז"ל דהלכה כר' עבד וזה מוסכם מכל
המפרשים וכן מתבאר בב' מפרק המקבל ומייתי' לה כמי הרב אלפסי ז' דתניא רבי יוסי
אומר מקו' שנהגו לעשות כתובה מלוה גובה מלוה לכפול גובה מחצה פירש'י מקו' שנהגו
לכפול מה שמכנסת כפלים דמיו בשביל כבוד ולכתוב כפלים בכתובתה כו' אבל הא
בגדון זה שיש קצבה ברבר לכתוב על מאה מאה וחמשי' וחזר עליו כדוניה ועיקר כתובה
דהא תנאי התנה עמה קודם שיטאנה לעשות כמנהג המדינה פשיטא דתגבה מה שכתו'
בכתובתה ואמרינן בתוספתא דכתובות פ' אמר רב יוסי וכן כל מקום שנהגו
טלא לפחות מן השנים וטלא להוסיף על הספים אין משנין ממנהג המדינה ואיתא כמי
התם הכניסה לו בין שום בין כספים וכתן ענינו לגרשה היא לא תאמר לו תן שומי והוא
לא יאמר לה טלי כספך אלא נוטלת מה שכתוב לה בכתובתה ואם תאמר שאני
הכא דנתן ענינו לגרשה דרין הוא פכ' טלת מה שכתו' לה בכתובתה אבל בגדון זה דהיא
טוענת ממנו לגרשה דרין עליה דרין מורדת ולא תגבה התוספת יש לומר דדוקא
כתובה ותוספת אין לה אבל תוספת הנהג' בינינו גובה אמנם הרב אלפסי ז' כתב משם
גאון בכתובות פרק אף על פי וז' וחזינן לבאון דאמר דיהיב לה עיקר כתובה מנה מאתני'
בלמוד כי היכי דלא ליהוויין בגות ישראל הפקר אבל מאי דכתיב לה מדיליה בין תוספת
בין מתנה לא יהבינן לה מידי כו' עד כדאמרינן בריש פירקין תנאי כתובה ככתובה נפקא
מינה למורדת למוכרת למוחלת אלמא מורדת אין לה לא עיקר ולא תוספת

אמנם בהא יש לחלק דדוקא מורדת אין לה אבל כדון זה דאינה מורדת אלא רינא
היא דישען על ביתו ולא יעמוד דכיופינן ליה להוציא דחזקה לא מסקרא דהא היא והוא
ירעי וכאמרת מדרב המנוחא כדאי' בביטין פרק האומר והלכה כוותיה מרפריך תלמודא
מיניה ובמו שכתבו התוספות ביבמות פרק האשה שלום בדיבור המתחיל וליהמכא

מדרב

דיני גיטין

מדרב המכונה ובזה המייתי התוספות פילהימסכת כדרים מעס ריבא רכט הוא הכא
 דרובה חבעל לגרסה ברזוכו דאין כפייה בדבר למה לא תגבה האסה מה סבכתובתה
 דתנאי כתוב ככתובה הוא ואפילו ר' אלעזר ב"ע דפליג כרלעיל מורה דהיינו מן האירוסין
 מעוס דלא כתב לה אלא ע"מ לכונסה כדקאמר איהו כמי התם ריש פרק אף על פי אבל
 מן הניסוחין מורה הוא דגובה את הכל ובין דמוסיף שליש בכסף ובזה גובה
 הכל וטעמ' מאי דמוסיף הבעל שליש בהסך ובזה ב"ביל שמסתחר בהם ומרויח עמהם
 ומיד הם עליו ככל תנאי כתובה כראית' בכתוב' פ' מציאת האש' פסקה לו כספים סלעה
 נעשה טעה דינרים ופ"סי פסקה להכנים לו כספים טהוא מוכן לסחורה מיד סלעה נעם
 ליכתב בסטרי כתובה טעה דינרים יתר שליש והבי איתא כמי בתוספתא דכתובות
 פרק ט"ז וטעמא כתב הרב אלפס והאסירי מעס הירושלמי וז"ל ירושלמי מה ראו לומר
 בכספים אחר ומחזה ובסום פחות חומס אמ' ר' יוסי בר חנינא טמו דעת האסה טרובה
 לכלות כליה ולפחות חומס וטמו דעת האיש טיטא ויתן בכספים ועשה א' ומחזה אמר
 רבי הריא אמרה אין אדם רשאי למכור כלי אשתו אלא מהכא דמה טמוסיף החתן על
 הכספים שליש הנוהגת בינינו דין הוא בסביל טכוסא ונותן בהם ומרויח עליהם ולפ"ז
נראה לעד דהאסה תגבה לכל הפחות ממה טהכניסה לו בכספים שליש יתר
 דהיינו בכל מנה טהכניסה לו חמשים דהיינו מאה וחמשים וז"ל מרינא
 כדפריטי' ולא דוקא דתגבה אותם כשיגרסנה לאחר זמן טכסאת לו אלא אפילו יגרסנה
 מיד חייב לתת לה כדונייתא ותוספת טכתב לה תדע דכן הוא דהמדרכי כתב מעס
 רבינו טמואל וז"ל פירש רבינו טמואל בר ברוך מיהו לא הוי ריבית כיון טאם היה מגרסה
 מיד היה צריך להוסיף שליש אבל כל אדם טעלוה בריבית לא היה נותן לא אם כן ירחיב
 לו הזמן והוי כאגר כטר לי עכ"ל כתבתי ע"ד סקלא וטריא אנא זעירא דמן חבריא העני
 בגימין בכהר מתתיה ז"ל ה"ה

ועל מה טכסחפקת אם מותר לסליח להביא גט לאסה אף על פי טאינו מכירה יראה
 דמותר אפי' טאינו מכירה אלא ע"י העדים טיאמרו לו בטעת נתינה זו היא אטעו
 טל פלוני המגרס וראה לדבר ממה דאיתא בגיטין פ' כל הגט ההוא גברא דטדר
 לה גיטא לרבתהו אמר סליח לא ידענא לה אל זיל הביא לאבא בר מניומי דאיהו דע לה
 וליזיל וליתביה כיהלה אתא ולא אטכח לאבא בר מניומי אטכחיה לרבי אבהו ורבי חנינא
 בר פפא ורבי יצחק כפחא וייתיב רב ספרא גבייהו אמרו ליה מסור מילך קמן דידן דכי
 ויתיב אבא בר מניומי כיתביניה ליה וליזיל וליתביניה לה פ"סי מסור מילך קמן אמר רב
 סליחותך בפנינו ותן לנו הגט ואמור בפנינו בפ"כ ובפ"כ ואנו נמסרנו לו ויהיה סליח ב"ר
אמר להו רב ספרא והא סליח טלא כיתן לבירוסין הוא כלומר ואינו יכול לעשות
 סליח אחר כי לא נעשה סליח אלא למוסרו לאבא בר מניומי בלבד ולפ"ז
 אינו במקום הבעל למוסרו ביד אחר בלא ציווי הבעל איבספו פירוס טתקו ונתבייטו
 אמר רבא קפחיניהו רב ספרא לתלתא רבנן סמוכי אמ' רב אטי במאי קפחיניהו מי קאמ'
 ליה אבא בר מניומי ולא את פירוס ודאי זה הסליח הוא בטוב סליח לגרס סהדימי אמר
 לו הבעל טאינו חפץ טיתנהו כי אם אבא בר מניומי ולא אתה הלא גם הבעל היה חפץ
 טאם

שאם ירצה זה השליח שיבקשנה עיגורסנה וחשוב זה השליח כשליח גמור ליתן הגט לגירושין משמע מכל זה שאפילו שהשליח לא היה מכיר לאשה יכול להביא הגט ואל יקשה לך מפ' המביא גט תניין טילהי פירקין הכל כשרין להביא את הגט חוץ מח'סו וסומא וכרי כו' ואקרא רב עטת רסומא אמאי לא לפי שאינו יודע ממנו כו' ונלמי כותבו דמשמע דכריך שיכיר השליח שזהו הבעל וזו היא אשתו ד"ל כרפ"רי ה"ת בדיבור קטן המתחיל ממנו כו' ונלמי דשם י"ס לחלק דדוק קומא איכולין להטעותו י"ס לחוס שםא יטעוהו דמשמע דדוק קומא אבל אינו דעלמ' אפי' דאינו מכירה ט"ד זה כראה לי הרינו בכימין :

קטו ששאלת

על דין ראובן ש"מ שזוה וכתבו גט להתגרם אשתו ולא הספיק לתתו לה עד שקרע היום וכיום הסבת הכבוד עליו החולי ושאלת מה תקנה יעשו להתגרם באותו גט כדי שלא תפול לפני יבם ובשביל שאסור לטלטל הגט בשבת למוכרו לה איך יעשו דין זה מפורסם בגטין ד"ס פירקין הזורק גבי ההוא ש"מ דכת' לה גטא לריביתיהו בהדי פניא דמעלי שבתא ולא הספיק למיתביה לה למחר תקף ליה עלמא פיר'טי והיה ירא פן ימות ותיזקק ליבם ואסור לטלטל גט בשבת ולמוכרו לה אשתו לקמיה דרבא אמר להם זילו אמרו ליה כקנייה ניהלה לה הוא דוכתא דיתיב ביה גיטא ותיזיל איהי ותיחור ותפתח ותחזק בו דתנן כעל גדר ופרץ כל שהוא הרי הוא חזקה פירוש ניקנייה הבעל לרוכתא דמחית בה גיטא לאשה בחזקה דקרקע ניקנית בחזקה ותיחור ותפתח תסגור הרלת מהחורר שיקנה לה לסס חזק' ויתנן כעל רלת או גדר פרצה או פרץ גדר כל שהוא הרי זה חזקה לקנות שאין המוכר יכול לחזור בו ויהשתא קא יהיב לה חצר וגיטא בתוכו וקני לגיטא מדין חזרה והוא לה גיטה וחזרה באין כאחד ותיטא אמאי לא עשה הס"מ שליח ט"ל' פ"ס ויתן לאשה הגט ולא יצטרך להקנות לה אותו מקום שהיה מוכח פ"ס הגט דאסור לקנות בשבת כדאמרינן בעירובין פירקין הדר גבי ביטול דמקני רשותם בשבת אכור דדמי קצת למקח וממכר י"ל דלגבי ש"מ התירו חכמים כדאמרינן בבב' פירקין מי שמת אמ' רבי לוי קונין קניין מש"מ ואפילו בשבת להפיס דעתו שלא תטרוף ביט' ביני א"ס לא יקיימו דבריו טירא שםא ימו' בשבת ואינו רוצה להמתין עד החול והתירו לקנות קניין ממנו דלא סמכה דעתיה דש"מ שתקיים כוונתו בלא קניין לכ"ן הורה להם רבא לעשות כן ולא פ"י שליח וע"ל דמה שהורה להם רבא כן בשביל שדרך העולם הוא לפתוח ולסגור ביתו ואינו כדראה במקנה בשבת ולא ירעו הרוואים שהוא כרי להקנות ובכל שהיה אפשר לתקן תיקון מסו' עיגורסא בשביל דלא מנכרא מילתא דעביד בהכי ומה שעשה רבא כל אותם התקנות לפי סבימיה דוקא היה אסו' לטלטל הגט בשבת כרפ"רי ט"י בשביל שלא היו לומדין תורה שבעל פה מתוך הכת' אבל עכשיו שאנו לומדין תורה שבעל פה מתוך הכתב מותר לטלטלו בשביל שאדם יכול ללמוד הימנו כמה הלכות גט וכ"כ סמ"ג בעש"א סימן כ' ואם נפסק לומר איך כזה לגרם בשבת הא אמרינן בתוספתא דט"ז פירקין משולין ובמסנה בתלמ' דינו ומייתי לה ספר האגודה פ"ס אלו הן משום רשות לא ד"סין ולא מקדשין ולא חולצין ולא מייבמין כלומר אלו היה לנו להתירן משום שהם קרובין למצוה ואפ"ה אכרוס חכמים גזרה שםא יכתוב פסק דין לריטין וטטר חירוטין

כה א ב 1

לקדושין וטור חליצה לחולכת וכתובה לכתובת כדפ"ר פ"ט ד'ל ב"מ התירו כ"י סלא
תפול קמי יבם כדתרצו התוספות בגמ' פרק הזורק בריבור המתחיל ותזיל איהו
ובין ^{אוצר החכמה} רביטת וחרה באין כאחד מגורסת ואף על גב דהתם פרכינן חזרה מה
סקנתה אשה קנה בעלה פירוש קנה בעלה לפירות להסתמם בה ועדין לא
יזאגט זה מיד הבעל כדפ"ר פ"ט ד'ל ב"מ חזרה מ"מ מעמידה פס"ר חליצ' בבית לה
דין ודברים אין לי בגכסייר ורבא מתיר אטו יד עבד למ"ד בסטור על ידי עצמו לא ידו כיד
רבדמיא כלומר למ"ד בפ"ק דקדושין שהעבד קונה עצמו בשטור סיחורר ע"י עצמו כלומר
בקבלת עצמו לא יד העבד כיד רבדמי והיינו בתמיה אלא גיטו וידו באין כאחד
ה"ג גיטא וחרה באין כאחד וכן הלכתא וכ"כ הרמב"ם ז"ל הלכות גירושין פ"ט פ"ה וז"ל
זה שכתבתי בתורה ונתן בידה כו' עד ואחר חזרה הקנויה לה או חזרה המוסכרת או
שאלה לה הכל רשותה הוא ומשיגיגט לרשותה כתגרסה ע"ל ומדין חזרה וגט וטהר באין
כאחד היא מתגרסת והוא לה כאלו זרקו בתוך ידה דכיון דבא הגט מרשות הבעל
לרשותה הוה לה כאלו נתנו לה בידה ומגורסת הנראה לע"ד כתבתי אפי' העני בכימין
בכה"ר מתתיה ז"ל ה"י

ק"י לאה

טוענת לפני ב"ר איך זבולון בעלה מאיס עליה וסאלת איכיופי
ליה ב"ר להוציאה בגט כשר וליתן לה כתובתה ומה שהכניס
לו מבית אביה ואם בין זה הזמן שעומד עמו בדין אם חייב
במזונותיה או לא בראה רבטענה זו אין ב"ר כופין הבעל להוציאה לפי שיהא
יוצאה לרצונה וסלא לרצונה כלומר על כרחיה מגרסה הבעל אבל האיש אינו מוציא כי אם
לרצונו כדאיתא בגמ' פרק הניזקין ומייתי לה כמי ביבמות פ' חרש דאם תאמר דהבעל
מוציא האשה סלא לרצונו היו מתקנים לו חכמים כתובה ממנה כד' סלא תהא קל בעיניה
להוציאה כסם מתקנו לאשה כתובה מבעלה כד' סלא תהא קלה בעיניו להוציאה כדאית'
בכתובות פרק אלו נערות וביבמות פ"ט פרק האשה רבה ואברין בגמ' פרק
הניזקין אמר רבי שמעון מפני מה אמרו כתובת אשה בזיבורית כו' עד דבר אחר אשה
יוצאה לרצונה וסלא לרצונה והאיש אינו מוציא אלא לרצונו מחי' דבר אחר וכי תימא
דכי מפיק לה איהו תקינו לה רבנן כתובה מיניה כי נפקא איהי כמי' ליתקני ליה רבנן
כתובה מיניה ת"ס אשה יוצאה לרצונה וסלא לרצונה הא קמץ דאילו הית' היא יוצאת בעל
כרחו דבעל היו מתקני' לו כתובה מיניה וכיון דלא תקינו ליה כתוב' מינה משמ' דאין כופין
אותו להוציאה סלא לרצונו ותדע דאין כופין רבכתובות פ"ה המדיר שנינו כל אותם
שכופין להוציא כדמפר' להו התם ואזיל ומאיס עלי לא שנינן בבב"ל ולפ"ז אין לכוף הבעל
להוציא בכה"ג ואף על גב דה"מבס ז"ל בהלכות אישות פ"ד כתב האומרת מאיס עלי
שכופין אותו להוציא ופוסק כאמימר דאמר בכתובות פ' אף על פי אכל אס אמרה מאיס
עלי לא כייפינן לה כלומר לא כייפינן לה לשהותה אלא כותן לה גט ויוצאה בלא כתובה
מכל מקום לא הסכימו עם הרב ז"ל האחרונים רכ"כ הטור בא"ה סימן ע"ז מס' מס
אביו ה"אס וז"ל ובאר עור בתשובה וכתבוהו סכימו חכמי אשכנז וצרפת שבטענת מאיס
עלי אין לכוף הבעל לגרם לכך יזהר כל דיון סלא לכוף לגרם בטענ' מאיס עליה ויכחמ
זו"א